

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

Уряд заострив знову конфлікт із соймом. — Підсудський їде на Волинь. — З нарад начальної ради ЗЛН. — Стан. Грабський усунувся від партійної праці.

Вчора в 11. год. перед полуднем
вплинуло на руки маршалка союму
Ратая 12 різних президентських
розпорядків, а між ними й роз-
порядок з дня 4. листопа-
да 1926 про карі за розпо-
всюдження неправди-
вих вістей, а також про ка-
ри за зневагу властей і їх
представників. Внесенням от-
сього прес. декрету уряд свідомо
загострив справу, хоч мав змогу ти-
хо поховати її, не предкладаючи
декрету сеймові у приписаному ре-
чиніші. По всякій правдоподібності
справу прес. декрету будуть знову
розглядати на конституційній комі-
сії, де згідно з попередніми ухва-
лами про інтерпретацію 44 ст. кон-
ституції комісія мабуть ухва-
лить внесення на анулювання
декрету. Це внесення буде зложено
на найближчому пленарному засі-
данні союму, який збирється 7. груд-
ня ц. р.

"Пісгелънд Вечорні" повідомляє, що марш. Пілсудський мав урядову конференцію з мін. Мейштовичем у справах східних земель (Виленищини і Новгородщини). Дня 26. листопада Пілсудський конферував в інспектораті армії з мін. Мейштовичем і дир. департаменту Світальським у національних справах на східних окраїнах. Дня 28. листопада марш. Пілсудський вернув із Вільна до

Варшави. Є чутки, що небаром
марш. Пілсудський поїде на Во
линь.

Щойно відбулися тут наради
начальної ради ЗЛН. Поа-
тичний реферат виголосив пос. д-р
Гломбінський, господарський рефе-
рат — пос. Залуска, організаційний
— пос. Герчак. З черги вивчено
справу Романа Дмовського і його
акцію, що має на меті „сконсолі-
дування польського народу“. Одно-
часно вчорашня „Двугрошфка“
приносьть характеристичну замітку
в якій управа ЗЛН. заявляє, що
„ніколи не вважала особи Романа
Дмовського власністю одної партії,
отже він може віддатися працям
над консолідацією шлого народу“.
В нотатці шій неофіційально пода-
ється до відома, що Роман Дмов-
ський виступив з нар.-демократич-
ної партії. Яка це страда для вшех
поляків, не треба й казати.

Майже одночасно пос. Стан. Грабський прислав до марш. Ратай письмо, в якому просить уділити йому 4-тижневої відпустки при чому повідомляє також, що усувається від праці в партії з уваги на кепський стан свого здоров'я. Розуміється, "кепський стан здоров'я" п. Грабського — це "morbus politicus". Видно, що вшехпольський корабель справді зачинає потопати, коли втікають з нього найбільші штур!

Нова війна на Овіді.

Війна Злучених Держав з Мексиком!

Лондон, 28. листопада 1926.

У закордонному уряді числяться поважно з можливістю збройної акції Злучених Держав у Мексику

з хвилиною, як там введуть у життя закон про соціалізацію землі і коопалень. Початок воєнної акції має наступити вже в січні 1927 року.

**Стріча Бріяна, Чемберлена
і Муссоліні.**

Париж, 28. listopada 1926.

"Матен" довідується, що згідно з останнім проектом, стріча Бріяна, Чемберлена і Мусоліні мала би відбутися в котрімсь із міст кантону Тессен. Після розмови в трійку Бріан і Мусоліні відбули би спільну нараду в справах, що торкаються лише Франції й Італії. Оконечне рішення в цій справі западе до 3—4 днів.

Повстання в Альбзній.

Відень, 28. листопада 1926.

Зі Скутарі повідомляють, що урядові війська розігнали повстанців у різних місцевостях. Кілька повстанських відділів піддалося. Уряд хоче оточити революціонерів, які не будуть довше опиратися, як кілька днів. У Скутарі спокій.

Релігійна боротьба в Мексиці.

Рим, 28. августа 1926.

"Осерваторе Романо" повідомляв з Мексику, що 8 єпископів, підозрілих у спротиві протирелігійній політиці уряду, спроваджено до Мексику. Єпископи занедаждали, бо з ними зле обходились.

Мікадо вмирає.

Льондон, 28. листопада 1926.

Тутешня преса повідомляє з То-
кіо, що згідно з офіційними віст-
ками імператор Ішігіто є в агонії.

Комічне в грудні.

Львів, 29. листопада 1926.

Комірне в грудні ц. р. не зміниться. Воно рівняється висоті комірною з дня 1-го листопада згід. 1-го жовтня ц. р.

Грoшi.

Тенденція хитка, знижкова. Американський долар 897—97 і піч, канадійський долар 894—894 і піч.

Red. czas. „Dziś” Pr. 539/26. W mieniu Rzeczypospolitej Polskiej: Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy Izbie Sądzej, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dziś” Nr. 204 (1939) z dnia 24 listopada 1920 pod tytułem: „Przebieganie” ustępy a) między słowami „a zechciał” a słowami „Koly”, b) od słów „A serce” do końca artykułu zawiera znanioną występku z § 330 u. k. i zarządzone przez Prokuraturę dnia 24 listopada 1920 i w tym dniu wykonana konfiskata

jest nieprawidłowa i zarządzi zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl §193 pkt. 2, zaka-
zając dalszego rozpowszechniania pisma drukowanego
tego. Zarządowi wydaje się jednak odpowiednio
redaktorowi tego czasopisma, by ostatecznie
nie mniej umieszczał bezpłatnie w najbliższych
numerach i to na pierwszej stronie. Niewyko-
nanie tego nakazu pociąga za sobą nastę-
pnie przewidziane w § 21 ust. druk. z 1935
XII. 1922 Dz. p. pr. Nr. 6 ex 1863 t. j. za-
żądanie za przekroczenie na grzywnę do
dwóchsetnych 20 zł o dachu 1925. — HAWC

Тимчасове перемир'я.

Варшава, 28. августа 1926.

Від половини травня ц. р., себто від історичної вже військової революції, всі найважливіші державні справи Польщі бліднуть, скочають задній план, а то й цілком ще зають з Форуму актуальності, і обличчю конфлікту уряду зі соймом. Цей конфлікт переходив і переходить різні стадії, приймав і приймає різні види, але він існував та існує, незалежно від існування кабінету. Бартель № 1 чи Бартель № 3 чи нинішнього кабінету маршала Пілсудського. Здається, що не знайдеться ані один польський політик якоїнебудь мисти й ані один „фабрикант публичної opinii“ по рецепті варшавської преси червоною (від наголовків, — брукувої: „куди вітер віє“), урядової (аж три великі шоденники: „Гłos Prawdy“, „Echa“ й „Kurier Por.“) чи опозиційної (від ППС-івського „Robotnika“ через корфантівську „Речепосполиту“ до ендешьких „Газети Пор. Варш.“ та „АБЦ“), які зважились би поставити й обороняти тезу, що нинішній відносини між урядом і соймом є нормальні, а атмосфера цими відносинами створена, сприяюча матеріальній і „моральній“ санации держави. Перманентна криза, про яку раніше казалося, маючи на увазі площину господарських проблем, перманентна криза, що в будучині вибухне назверх із нетрів існуючих у Польщі від 1918 р. міжнаціональних аномалій, ця криза ніколи не припинялася, приймала лише від горячих травневих днів характер постійного напруження між владою виконавчою і владою законодавчою польської республіки.

Цікава річ, що після таких безприкладних поразок, які зазнав сойм у змаганнях з урядовою владою (чит.: маршалком Пілсудським), нпр. при виборах президента чи при зміні й доповненні конституції (закон з 2. серпня 1926 р.) сойм добуває одну перемогу за другою. Ще цікавіше, що так воно діється і нині, тоді, коли владу переняв не лише фактично, але й формально творець травневого перевороту. І так не підлягає жадно-му сумніву, що в конфлікті про церемоніал відкриття сесії — поласоймові ініціатори (якщо їх було більше) конфлікт програли, а сойм виграв і то виграв на цілій лінії. Спонука-ти яких 400 членів законодавчих палат до абсентування себе на святі відкриття сесії, решту послів і сенаторів примусити „стояти“ та-ким... примітивним — скажімо, си-сносом, як усунення зі сали всіх крисел, і підкреслити святотинний ха-рактер даного моменту виключно си-лою військових, хай би й почес-них, сторож та святотинним вбран-ням президента — ні, такий ре-альний ефект затижного і глибоко-го конфлікту, що есентуально гро-зив навіть розв'язанням сойму, не-може бути в ніякому разі записаний на рахунок моральних побід уряду. Декларації соймових клубів енден-та пепеси проти порушення консти-туції 13-ти днєвою загілкою у скли-канні сойму і заява марш. Ратая на-початку першого засідання про-недотримання присяганою терміну поміж зголошенням бюджетової провізорії та відкриттям сойму, — такі пригадки влад, що прийшли з гаслом ненарушності законів, поміж ними не були. Справа просо-

У. ВИСТАВКА

Гуртка Дітяч. Українського
Мистецтва вже відкрита в са-
дах „**Національного Му-
зею**“ вул. **Мехняцького**
ч. 42, і буде відкрита шо-
дого до кінця грудня ц. р.
від 10-ої до 3-ої. Вступ 1 зол,
для студентів 50 сот. 1-1

дириття Мистецької
Виставки.

Львів, 29. листопада 1926.

«А миставка, організована „Гуртком українського мистецтва“, виділена додому впоудне у селях „Національного музею“, збирала невелику громаду тих, хто цікавиться або обожнює не хотіти пустити нагоди, щоб їм пригледитись, на численним зразкам мистецтва, що лежить на галицьким ґрунті. Хто знає наших праць наших мистців у теперішній важкій економічній кризі, не буде дивуватись, що їх продукція дуже буйна: треба дивуватись, що наші мистці працюють всупереч тим умовам, які створюють і рідкі їх зростають».

можна було мряти в нас ще перед
про щорічну виставку, яка запов-
нює кімната саль? Та чи і можна було
ти собі такій стан як нині, що в день
дхиття з'являється такий смішно малий
го гостей, зажакиши, що Число ншої
мігнені у Львові може, як це відомо
унавалові статистики, заповнити од-
ну три бавелі саль? Якби не кілька
х старших громадян, які вивають най-
ас на всі і яких можна запримітити
перешли на всіх офіційних сьятках
С Федак, д-р А. Говинкович, д-р Н.
миский, то можна би справді повіри-
ти ніше львівське громадянство вза-
не розуміє потреби поглянути на ми-
ску катину чи різьбу.

на "Національного Музею", вибравши рік, на приміненні виставки, ма-
дуже корисну обставинку, яка при-
ється до змінення артистичного на-
го. Голова "Гуртка діячів мистецтва"
ст П. Холодний в інавгураційний про-
ставарся виправдати обмежену кіль-
свогоричних експонатів, підкреслюю-
що вона личим не впадінула на їх якість,
організатори виставки кладали вагу
крій мір. Він натякував на одну з го-
вачирич зменшених розмірів виставки:
деологічні кризу, яка позначилась у
Гуртка вже півтора року тому, і якої
нама було те, що минулого року на-
ача перерва — виставки не було.
ача на його думку; такий конфлікт
ви кинути лише на користь самому ми-
ству: деологічні різниці між мистця-
починаються до збільшення їх продук-
ності і сильшого зазначення їх інди-
вільності в дальший праці.

...подкорючись уповні з цією думкою, можемо одночасно стриматись від виходу за межі, що такий конфлікт мусів ажести до секесії деяких членів гуртка, а інші виставити не брали участі з т. зв. індивідуальних мотивів і хочуть мати свою окрему виставку. Для кожної з цих виставок буде не повнийши удар, для їх відвідувачів чимала втрата.

треба завоювати, що матеріальні умови наших артистів, які є в даний момент то за кордоном, чи на провінції, їх важка боротьба за хліб насушений, не дає змоги присилати на виставку своїх творів без завідань зване з великими коштами. Як покрити ці кошти при повній байдужості громадянства до мистецтва? Виставка, правда, не дає глядачеві таких сильних вражень як кино, коли звідати, що цей хліб мистецтва розуміє мистецтво, як фільм. А проте раз у рік можна навіть — коли нема на це вже нішого виставу — робити це себе жертву. Є в нас чимало людей, які не жалують години часу і зольові треба докласти, що таку жертву вони можуть зробити на себе. А багатовіково, які вони роблять, не приносять ім'я свого більше крім заспокоєння совісті, свого громадянського обов'язку.

Присутність на малярській виставці для
їх, що вважають це жертвою із свого
мистецтва, є щось більше: — збога-
чення на якийсь малий відтінок і
зміна, а може і розворушення якусь

шеним разом з родиною. Іван Лішук го-
ворив про гранати і крики, яких на думку
свідка мало бути около 15. Яка була ціль
присяги, свідок не знає, бо свід присяги
не чув. На запит оборони не може гранати
описати. На дальший запит, від кого чу-
в дзвонити гранати, свідок, який від членів
організації. Свідок був арештований і
сидів разом з Лутченком. Сам записав
себе до польської народності. Чутку про
транспорт амуніції свідок трактував по-
важно і доніс про це шпид. Вуйківка,
який йому сказав: "Паслухайте даліше!"
На запит оборони свідок знає, що гра-
нати в часі присяги добре бачили не міг,
бо при присязі люди обступили іклади на
ній наляпи.

Свідок Степан Мух знає дуже
впевнено, мало що собі пригадує, на за-
пити оборони по найбільшій частині мо-
чить. Памятає, що дав йому псевдонім
"Прокатий". В часі присяги на зібранні в
Новосади революцера не розізнавав.
Далше знає, що на зібранні Новосади
не було, була лише його сестра, а сам
Новосад був хворий і тепер 12 місяців
сидить хворий в тюрмі. Що знає про
свідка судді і в якій мові було ведене
свідство, свідок не пам'ятає, протоколу
не підписував.

Далше знає свідок Огурек Ген-
рик, ст. шпид., що в грудні 1924 р. має
пелі ст. шпид. про організацію. Давалося
де відчувати тим, що люди правильно не
давали податків, не давали рекрутів і
говорили, що польська влада недовго
зотриває. Тому на просьбу свідка вилано
до Заболотців детектива для обсервації.
Як конкретні дані подає свідок роз-
криття відомостей, яких змісту не пам'ятає.
Коли прийшов приказ ліквідувати органі-
зацію, свідок арештував Богута, Котика,
Ромашука і Шену. Тоді арештовано
ося інших підозрюваних осіб. В деяких
осіб при ревізії знайдено зброю. При до-
питі арештованих знає, що записував
іх Іван Ромашук. Метою організації було:
відірвати Волинь від Польщі і прилучити
до Наддніпрянської України при допомозі
збройного повстання. Мав прийти один
вагон амуніції і насамперед мали бути
розброєні поштерники поліції, а відтак по-
ліція на Володимир, розброєння війська і
заняття казарм. Поділ функцій був та-
кий: Стан. Пучковський вербував, Іван
Карась мав справу з боєм і організацією,
Котик Союз мав бути секретарем і
кореспондентом преси. Тексту присяги
свідок не знає, знає лише церемонію
присяги. Пучковський мав псевдонім: Бурак.
В громаді Грибоничах були два підпільні,
два напади банд і намагання скрито-
вийшлати людей злочинців для поліції.
Кілька осіб поліції розстріляно, деяких
арештувало, а інші втекли за кордон.
В Лютовому ранено Шалапая, який по-
тім давав поліції інформації. На запит
оборони свідок каже, що не знає про
спору між духовенством і селянами на
гаді українській церкві, не чує також, щоб
ладе ворогували з духовенством і за ви-
соких оплат за церковні треби.

Адв. Підгірський питає свідка,
що було причиною підозрювання особи
Гондін Гарасимчука?

Свідок: Його поведінка. Фактів на
де німає. В підозрі брав він Г.
Гарасимчука наслідком його діяльності
в "Прості" а також тому, що Гарасим-
чук є людиною інтелігентною, читає ча-
совисні і взагалі він чоловік замітний і тим
давав спонуку до обсервації. У Соана
Котика причини ті самі. Запит оборони:
На основі чого свідок дав осяд про лю-
дяність до держави? Свідок: Рекрутчи-
ня й податки. Рекрута дають несправу, а
податки треба екзеквувати.

Обвинувачений Гринь Костюк пи-
тає свідка, чому його скляного провади-
ли поліцейські до пустої убікції, були ісе
питали: "Яка стіна? Біла чи чорна?" Ко-
ли відповідав, що біла, то були далше.
На це свідок знає, що на поліції від
1920 р. взагалі не бують, а він знає певні
комуністичні інструкції, щоб на розпарті
підсудимі говорили, що їх на поліції бито.
На запит оборони свідок про згадані ін-
струкції не може сказати нічого. Машини-
мих вірків німає не знайдено, також роз-
відка не дала ніякого конкретного вислуду
щодо військових справ. По прочитанню
протоколу, списаного у слідчого судді, за-
ходить певна розбіжність у згаданих
свідка.

Обвинувачений Андрій Кидій пи-
тає свідка, чи підписав стегиний з нього
протокол?

Свідок: Питавши і питаний. На це об-
винувачений знає, що він неграмотний і
ти самим не міг підписати протоколу;
далше подає, що його держали 4 дні на
поліції і били.

Обвин. Кошлатий Макар питає
свідка, чи не пам'ятає, як шпидовик
Лішук брав його за волосся, то як голо-
вою об стіну і бив з доми аж до посте-
руку. Обвинувачений заявляє, що став
калікою, а перед арештуванням був адо-
ров і служив у війську. Свідок знову зі-
знає, що на поліції взагалі не бують.

Свідок Іван Лішук знає, що в
тюрмі лежав хорий. До організації не
належав і ніхто його не вербував. Знає
дитку. Заявляє, що протоколу у слідчого
судді не розумів і що протоколи з полі-
ції й у слідчого судді ті самі.

Внесення прокуратора Ходенко-
го: Тому, що ряд свідків змінив згадані
на розпарті, вважаю потрібним покликати
на свідків слідчих судді Августинівна
і Захисницького для з'ясування згаданого
про те, як переведено свідство і чи був
терор.

Адвокат Підгірський уважає на
внесення недовірливим, бо ніякий слідчий
суддя не скаже, що він ломає цей закон,
якого має берегти.

Обвинувачений Бернадський Ва-
силь каже, що він має свідків на те,
що його бито в присутності прокуратора
Струменського.

По нараді суду рішення покликати на
свідка слідчого суддю Августинівна,
а слідчого судді Захисницького не кли-
кати.

Всячина.

Відома Ізабелла. Артистка відома на
протязі довгих літ у двох частинах світа,
божеська Ізабелла Дунак, у матеріальних
кляпотах. П'ятьма від Парижем їде на лі-
стацію. Тільки тому, що вона не в силі
заплатити експресу віртелеві смішно ма-
лу суму 4000 фр. І справи почали йти
кельсою з того моменту, коли їй прийшло
у голову, ахитати до Москви, бо їй за-
валяло, що її мистецтво танцю має щось
співрозмірного і є суспільною філософією
Леніна та товаришів. Задумана новим
середовищем, щоб почати нове життя,
вийшла за молодого поета Есеніна, бо-
дай на 20 літ молодшого від себе. Селя-
нина Есеніна здеморалізувало місто і він
підрізав собі горло. Ізабелла вернулася у
Париж до попереднього життя, одначе
дождала неї стало тихо. І більше як 20-
літня боротьба за нову форму танцю
скінчилася повною перемогою у світ, але
її саму випередило нове покоління, силь-
ніше та меткіше. Коли Ізабелла танцюва-
ла коліса з голими ногами, з неї глузу-
вали; публіка кричала з дия: "вона
справді без паніч!" Яка балетниця тан-
цює нині у пачохах? Ізабелла перевищи-
ла в наготі її суперниці справді багато
мише. Нині не проповідують уже танцем
нового світогляду, як вона коліса, а все
можливе: філософію, естетику, музику,
малювання, а навіть суспільну революцію.
Не диво, що колишня провідниця нової
естетики руху, нині втомилася боротьбою.
Ії двоє дітей потонуло в Рені. Вона ство-
рила після їх смерті танець материни ро-
зпучки, танцюючи між двома дітьми до-
мовинами — тому, що тільки танцем вона
могла висловлювати все життя своїх наї-
глубіших почування. Підчас війни вона хо-
тіла зібрати дітей різних національностей,
навчати їх танцювати і їздити з одної
держави в другу, для пропаганди проти
війни. Та це їй не вдалося. Коли війна
скінчилася, уроджена Американка із Сан-
Франциско, Ізабелла, побачила, що навіть
Європа є вже більше американською, ніж
вона сама. І остання спроба, "їїм поди-
ти" себе при допомозі російського подорожжя
скінчилася невдачею. Тепер вона не має
нічого 4000 фр. Нема суми, що немо-
серий віртелеві зробити їй велику прислу-
гу: старі звеліччии Ізабелли дають їй
певно гарну суму на заплату її довгі.

Проти видавничих зловживань.

Комунікат.

Управа Союзу Українських Накладень
і Книгарень на своєму засіданні дня 23-го
жовтня 1926 року рішила остерегти грома-
дянство перед купуванням ось яких кален-
дарів на 1927 рік:

1) Великий, ілюстрований, Народний Ка-
лендар, виданий видавництвом "Трембіт"
в Коломиї. Цей "календар" це на ділі ви-
дання ще в 1923 році книжка Євгена Яво-
ровського: Митологія старинних Греків
і Римлян, до котрої додано лише ка-
лендарію. Щоби купуючий не міг загля-
нути до середини того "календаря" при-
купив, видавництво заплатило кожний при-
мірник того "календаря" в опаску, яку при-
ліпило до обгортки, так, що той опаски
без ушкодження не можна зняти, а на тій
опасці написано, що "примірник з ушко-
дженням опаскою числиться за проданим".

2) Великий Ілюстрований Господарський
Календар, виданий видавництвом "Русал-
ка" у Львові. Цей "календар" це старий
календар тогож видавництва з 1925 року
лише з новою обгорткою і календарію.

3) "Наука" Ілюстрований календар Ви-
давництва "Русалка". Цей "календар" це
давньо видана книжка С. Н. Дибенка: При-
родознавство, до котрої додано лише
календарію.

4) Веселий календар Видавництва "Ру-
скалка". Цей "календар" це видана тимже
видавництвом ще в першій половині 1923
книжечка А. П. Чехова: Оповідання —
з доданим календарію.

5) Під фірмою "Українського Голосу"
видала друкарня Киюла в Перемишлі
нібито чотири різні календарі: а) Ілю-
стрований Загальний Календар, б) Ілю-
стрований Господарський Календар, в) Вір-
шений Господар, г) Ілюстрований Родни-
ний Календар і г) Ілюстрований Жити-
льний Календар. На ділі по змісту є це
один і той самий календар, з тою різни-
цею, що в поодиноких календарях змінено
порядок статей, або деякі статті про-
пущено.

6) Жидівська книгарня А. Бардаха
у Львові видала три календарі: а) Вели-
кий Ілюстрований календар на 1927 рік,
б) Народний календар з ілюстраціями на
1927 рік, в) "Хлібороб", господарський ка-
лендар з ілюстраціями на 1927 рік. Всі ці
три календарі це по змісту один і той
самий календар. При тому це старі
календарі, видані ще в 1925 році
жидівською друкарню Киюла в Пере-
мишлі, до яких додано лише нову об-

гортку і календарію. При тому п. Бар-
дах надрукував чужої фірми "Добра
Книжка".

Управа Союзу Українських Накладень
і Книгарень уважає того рода практики за
недопустимі, бо підконують повагу загаль-
но видавчих календарів, та збуджують недо-
віру до української книжки і тому остері-
гає громадян перед купуванням тих ка-
лендарів, а Українські Книгарні визнає
тих календарів не продавати, чи пак звер-
тати всім купуючим увагу на якість тих
видань.

Управа Союзу
Українських Накладень і Книгарень.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський
Хор під управою Петра Савесовско-
го у складі 30 осіб виступає:

Понеділок 29. XI. — Белз.
Вівторок 30. XI. — Криштополь.
Середа 1. XII. — Сокаль.
П'ятниця 3. XII. — Камінька Струм.
Субота 4. XII. — Камінька Струм.
Неділя 5. XII. — Радехів.

"Український Національний Хор"
під управою Дмитра Котика:

Понеділок 29. XI. — Буцач.
Вівторок 30. XI. — Томляч.
Середа 1. XII. — Станіславів.
Четвер 2. XII. — Тисмениця.
П'ятниця 3. XII. — Станіславів. 528 7-7

Позір! Руханка для старших членів
С-Б* (вище 30 літ) відбуватиметься від
1. грудня ц. р. кожного понеділка між
7-8 год. вечером. — Рух. Секція "С-Б*."
1005 1-2

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ.

ПРИКРАСИ на Ялинку в великій виборі
порукає по приступних цінах фабрика
цукорків "Фортуна Нова" — Львів, вул.
Кордешакого 23. 908 2-2

ІДЕАЛЬНА ПАСТА до зубів КРЕМ
ПЕРЛОВИ Ігнатівна Львів. 956 7-7

1 зол. 70 сот. коштує один ніж з хі-
мського срібла у Мандія Коперника 14.
681 в) Проти кіна "Коперник". 11-7

СЕЛЯНЕ! Свої сирічці лину і конопель,
вовни та готової пряжі проміняйте
найкорисніше в однієї української Спіл-
ки "ПОЛОТНО" у Львові, вул. Городешка
ч. 95, котра оплачує переті сирічців за-
лізницею власним коштом. Спілка "Полот-
но" продає всякого рода мануфактуру
також за готівку по незначайно низьких
цінах і полагодує замовлення відворо-
тною поштою. Пробки на жадання списає
даром. 1002 1-3

ІНТЕЛІГЕНТНА жінка в середній віці,
найрадіше вдова по священнику, по-
тріба на ведення кухні і сільського го-
сподарства у священника відвін. — Зголо-
шення до Гр.-кат. уряду парох. Горожан-
ка уіа Галич, пошта в місці. 1000 1-2

КОМНАТА УМЕБЛЮВАНА для одного
або двох Панів зараз до винайня. —
Інформації подасть Адміністрація. 1004 1-2

ОГЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р Фелікс Ган Спеціаліст недуг леге-
нів, серця і жовудка
Львів, Городецька 46. Телеф. 834
Пересвічення Рентгену. 929 10-25

Найелюгантіші і найтраваліші

СНІГІВЦІ

І КАЛЬОШІ

марки

"QUADRAT" RIGA

перед війною славні російські
найдоконаліше виконані і в гарних
фасонах можна набути знова у всіх
більших магазинах взуття.

Найпевніший середник
Проти ревматизму, гостця, мязневих
корчів, нервових і тим подібним недо-
маганням найліпшим натиранням є

ІХТІОМЕНТОЛЬ

Більш як 5.000 подків і близько 200 атестів з лікар-
ських сторін, клінік і шпиталів найліпше доказують про
лічущу вартість цього натирання.

Іхтіоментоль можна набуту у всіх аптеках у Польщі
або прямо 938 4-24

в Лібораторії хем. аптеки

М ра Симона Едельмана в Самбор ч. 130.

ОГЛОШЕННЯ!

Повідомляємо, що з дня 1. січня
1927 обичайне відсоткову стопу
від залізничних вкладок і залізнич-
ним капіталу (в доларах)
на 7-9%, рінно від ста з пері-
одичною капіталізацією (7% від вкла-
док з правом речинного виплати-
дження — 9%, від вкладок, що бу-
дуть у нас зложені на протязі, що
найменш одного року); потімість
від залізничних вкладок на 8-10%,
рінно від ста з періодичною капіталі-
зацією (як вище). — Українська
Шляхниця в Перемишлі — вул Ко-
стюшки ч. 5.

999

1-3

Х Позір! Х

Прощу переконалися,
я фризирський заведе-
ний ПЕРХЕРА,
при купівлі Камі-
ньського ч. 6 (бічна
Краківської).
Стриження пачі 70 с.
"Majestic" — 70 сот.
Для ПТ. Академіків,
студентів і урядників
карта абонаментова
коштує лише 3 зол.
Поодинокі ціни 0.30%,
танці як дейде. Об-
слуга першорядна.
Простіться о наслідке
977 поперта. 3-3

ІНТЕЛІГЕНТНА

жінка в се-
редній віці найде
поміщення до за-
ряду дому у стар-
шого священника
відвін. Відомість
з чимось улічати
п. Анна Нирасова,
професорка жіноч.
гімназії, Станісла-
вів, вул. Голуш-
ського 82, 1001

Мешкання

з особним
входом, з хар-
чем або без —
Саміт 65, III. п.
на ліво. 1004 1-1

До 24 годин

чистить і фарбує ха-
916 мічно 3-6
"Очисти" у
Львів,
вул. Академічна 26.
Висилка на провінцію
за післяплатою.

Дбайте про своє здоров'я

Швейцарське Гірке Зілля з маркою
Когут аживається при недугах жовудка,
кишок, обструкції і жовцевих камінях.
Швейцарське Гірке Зілля є природним
лікарним прочищуючим средством, та уле-
жує функції організму траєлення, ді-
лає проти надмірного товстіння і побу-
дує апетит. Продають аптеки по
зол. 1.50 за коробку. Рес. Мік. Публ. Здор.
ч. 400 Львів. Хем. Фарм.: А. Гонсцькі і
Син в Варшаві, Пешно 41. Висилаємо
найменше 2 коробки по одержанню зол.
4.30 з присилкою. 728 в) 12-24

Найбільш упертий білий голуб

усувають оригінальні порошки з "Когут"
728 в) 12-24

1003 1-2

Перший зібрав свідок Петро Кобура, що він підслушував зібрання в хаті Олексія Кравчука при кінці листопада 1940 року. На зібранні були: Олексій Кравчук, Іван Карася, Іван Луї, Рабон Федот і Яніа Карася. Свідок підслушував і споглядав через вікно, бо зібрання відомо було ввечерю. Зібрані складали присягу революарів і орнуху гранату, читав присягу Іван Карася, зібрання танцювало сім годин. Розділювалося по-одинокі організації, функції, говорено, щоб організуватися і вступити в члени „антипінською організації“. По 2—4 танцюх прийшлося Стефан Мух і говорив йому, що Сердяхтах було також таке зібрання хати Новосада Трофіма. Іван Карася говорив Митюкові, що вони збираються для підтримання релігії. Коли Мух прийшов зібрання, переконався, що це організація не релігійна а „антипінською“. Зібрання прибились собі псевдоніми. Замість одного свідок звався, що не знає, значить „антипінською“. По актіях прийшло до Івана Карася якось дві людини і того вечора були в нього дві сходинок. Свідок також підслушував у вчорі, говорено про організацію. Після Різдалю були ще одні сходинок. Кузьма Кирючук говорив свідкові, що по ньому в Україні творяться організації. Свідок сів з ними до цієї справи недолімово; то Кравчук сказав, що пойдє з ними до рокоху по сороку і що є вже зібрання в ряд. У свідкового судді говорив свідок правду. В часі зібрання в столоді у Ритона Тудаківка сказав Ясько Карася, що хто підходить організації, то буде

Прошу звернути увагу на перше з Дрібних Оголошень!

вого декрету стала класичним прикладом, як то уряд не повинен поводитися, коли не хоче залучитися в ситуацію во істину без виходу. Коли ідеальною одиницею проти урядовий фронт цілісного союму зависив на кілок свій негалийний внесок про анулювання пресового декрету й пустив його спершу на „ходження по муках“ усіх комісій, то зробив це (чим єдиним покищо разом) не зі страху перед владою, а з власного бажання — дати урядові можливість викарбатися з хапелі. Адаже вже само таке оголошення такого наглого внеску було якразовою протиріччю до демонстрації, що доверива булоб ухвалення його! Даліше: суперечка про право союму ухвалювати декрет президентів та й перед оголошенням їх союмові у приписаному 2-ох тижневою терміні, що закінчилися побідою інтерпретації союму, а саме, що сойм має необмежене право законодавчої ініціативи. Така сама доля спору (поки що теоретичного на сторінках преси) про те, чи дана бюджетова сесія має право займатися з іншими, позабюджетними справами. Оригінальний „бойкот“ міністрами всіх інших — поза бюджетовою — комісій, при одночасному делегуванні на комісії міністерських урядовців у ролі заступників уряду — не робить серйозного враження. Поголоса про те, що уряд задумує кинути до коша всі неологоджені інтерпретації, внесені за попередніх сесій, викликає вже нині серед польських кол голоси, що потерплять тут єдино біди машиністи, яким прийдеться всі старі інтерпретації переписати наново, з новою датою.

Конфлікт істнує безперервно і тиха боротьба йде, — але вона нині перейшла в стадію боротьби лише тихої, яктак маскової. Коли приглянемося ближче, то побачимо, що це свідомо тактика. А покищо члени бюджетової комісії зростають над поодинокими позиціями дроздорії та виголошують довгі промови, яких здебільша ш. панове міністри не ласкаві навіть вислухати (нпр. п. міністр Складковський вийшов з комісії чогось саме тоді, коли слово забірав український посол Павло Васильчук для засування господарки із ділянки м-ства внутрішніх справ!). Алеж впереді ще

Жіночі модні матер'яли

Шовки, Полотна

Мужеські сукна

1630

69-7

ПРОДАЖ

ФІРМА
РОМАН

ЗУБИК

Львів, Галицька 16

дебата над інтерпретацією про побиття пос. Здоховського, про вбивство Собінського, впереді ще самоврядовані законопроекти, до яких уряд ще не взяв ані разу ясного становища, і врешті впереді — внески Хієно-Пяста про виборчу ординацію. Сойм не заверне вже з дорogi а чіпних наступів на уряд, бо цей останній утратив німб ненавистності, а ще більше — доказав і раз-по-раз доказує, що вміє робити грубі тактичні промахи. Ші дотепершні його промахи дозволяють припускати, що він від них не обережеться і в найближчому будучому.

І тому нинішню ніби тишину на арені сойм-уряд можна вважати лише минаючим етапом, лише тимчасовим перемир'ям перед новим зударом. Його можна сподіватися на найближчому таки плянському засіданні і тому саме речинеш його скликання заздро ще скритий поза облаками.

І. Кедрич.

Пам'ятайте, що всікі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на шадинчу книжечку ч. 7910.

Радянська Україна.

Цьогорічні студенти українських
Високих Шкіл („ВУЗів“).

Народний Комісаріат освіти порівняв уже підсумки нового прийому до ВУЗів на Україні. Вони в цифрах представляються так: до індустріально-технічних інститутів України прийнято 884 чол. (в минулому році 804, до с.-г. інститутів прийнято 986 чол. (в минулому році 1001), до соціально-економічних ВУЗів 1033 чол. (минулому року 916), до музично-художніх ВУЗів 506 чол. (минулому року 305), до медичних 699 чол. (минулому року 921), до пе-

дагогічних ВУЗів 2020 чол. (минулому року 2059). Разом до всіх ВУЗів України прийнято 6148 чол. (минулому року 6016).

Соціально-економічний стан студентів, що їх зараховано до ВУЗів цього року, такий: робітників 28 прц. (минулому року 28,6 прц.), селян 23,2 прц. (минулому року 22,2 прц.), трудової інтелігенції та службовців 43,1 прц. (минулому року 42,7 прц.), кустарів 3,7 прц. (минулому року 1 прц.). Якразово рисою прийому цього року є те, що до ВУЗів не прийнято жадної людини з нетрудового елементу, тоді як минулому року нетрудовий елемент становив у новому прийомі 5,5 прц.

(„Комуніст“.)

Новий ветеринарний інститут.

На Україні відчувається гострий брак кваліфікованого ветеринарного персоналу, переважно на селі. Цю справу особливо підкреслює останній Всеукраїнський зїзд ветеринарних робітників, що висловився за потребою організувати на Україні новий ветеринарний інститут для підготування відповідних кваліфікованих робітників. Отже народний комісаріат земельних справ порушив перед Раднаркомом справу про відкриття ветеринарного інституту в Дніпропетровському.

(„Комуніст“.)

Сільсько-господарський науковий комітет.

У свій час український уряд визнавав за потрібне ширше поставити справу про поширення наукових установ, що працюють в галузі сільського господарства. Наркомові земельних справ було доручено опрацювати питання про утворення с.-г. наукового комітету на Україні. Нині Наркомзем опрацював проєкт цього комітету. Сільсько-господарський науковий комітет,

Як хочеш справді купити дешево
і добре

ОКУЛЯРИ І ЦВІКЕРИ

Іди до ф-ми 820 9-20

ЛЕВ АППЕЛЬ І С-НА

Львів, вул. Лєгіонів ч. 1.

МІХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Недоступні джерела.

(Мікола Зеров: До джерел. Літературно-критичні статті. Київ, „Слово“ 1926, стор. 131.)

Маленька чепурна книжечка, видана з європейським смаком, як усе, що пускає в світ київське видавництво „Слово“. Вісім літературних нарисів — зязичних, класично-ясних, на перший погляд: аж надто скромних своєю простотою, а в дійсності зроджених у тій скромності, що межує з гордістю кожного письменника задуманого над „грою світла та тіней“, над нюянсами.

Як переказати вам зміст цієї збірки? „Вітер з України“ — III-а книжка Тичини; Володимир Сосюра, лірик і епік; Два прозаїки (Копиленко і Слісаренко); В. Самійленко і український гумор; Поезія Олеся і спроба нового її трактування; Літературний шлях М. Рильського; Василь Елланський; і остання Ad iones! на тему: на яку культуру має орієнтуватися українська література? На кожну із згаданих тем треба би бодая одного Фейлдону. Але тому, що легко перелікати з чужої вищерт налітою бочка, а тому, що кілька кралель з неї не дасть пересічному читачеві навіть поняття, що таке капас на його голову. М. Зеров, один з найчутливіших і найкраще, себто по-європейськи освічених наших критиків, пише щонайменше для тих чи-

таців, які вже знають твори аналізованих ним письменників. Вдовольнитись Олесем і Самійленком? Вірю тобі, друже-читачу, що кліпаючи очима силкуєшся пригадати собі, коли ти в останнє розгортав їх поезію. Коли Зеров у нарисі про Олеся згадує той час, коли він у роках 1906—1908 вишукував у заходненні його поезії по тодішніх декламаторах то для пересічного галицького інтелігента це щось таке далеке, як решта тем його книжечки.

Поезія на Радянській Україні має нині не тільки таланти, але й справжніх її знавців. До найкращих між ними належить Зеров; переповідати його аналізи — жаль і майже недоцільно; що нашому читачеві може сказати нпр. таке речення: „На доріжках чотиристопного ямба Сосюри загрожує та сама небезпека ритмічного склерозу, яка спіткала Чупринку на стежці чотиристопного, внутрішньою римою полегшеного, хоря“? „Не критик, а рабін“ — скажете. Тому, хоч як цікаво було би поговорити з читачем про наших поетів і поезію, я вибираю з усіх нарисів найменше літературний, найбільше публіцистичний і найбільше актуальний — останній, який дав доказових усіх книжці і є одним з голосів у широкій дискусії в радянській пресі.

Дискусію скінчив письменник М. Хвильовий, призадумавшись над шляхами молодої пролетарської літератури. Він заявив ясно досить непримену правду: що пора укра-

їнській пролетарській літературі відвернутись від єдиної дотеперішньої криниці її мудрости — Москви і звернутись за зразками нового мистецтва до Західної Європи. „Європа“ в устах пролетарського письменника, якого не можна було підозрівати у буржуазних затіях, зродила вавилонську вежу непорозуміння. Адаже є стільки Європ, навіть західних, скільки світоглядів, культурних чи суспільних гасел, напрямків, течій, а навіть великих імен, які заступають, коли треба всю програму і „вірую“. У Харкові та Києві влаштовано спеціальні літературні вечори, на яких письменники і партійники, пробували розяснити: як треба розуміти ясні погляди Хвильового. Виринало питання: „якже-ж? нова українська революційна література, що прокладає семафори в майбутнє, має йти на науку до буржуазної Європи, що вироджується фізично та морально?“

Дискусія скінчилась спершу загальним гомоном, з окликами на адресу зрадників ідей пролетаріату, а коли втихомирилась — позитивним вислідком, якого могли би ми в Галичині позаздрити навіть на зібраннях, де всі приймають однудушну резолюцію. Зеров у своїх трьох статтях на згадану тему поклав виразну крапку над 4. Він ствердив спершу, що вся дискусія є доказом потреби відсвятити затхлу атмосферу самодільної літературщини; кілька літ досвідів вистарчило, щоби побачити, що „полю-

за проєктом Наркомзему, є центральною с.-г. науковою установою для планового вивчення в загально-республіканському масштабі всіх галузей сільського господарства, а також для вивчення стану та методик наукового с.-г. дослідження, що проводиться на Україні та поза її межами. Комітет має науково опрацювати основні сільсько-господарські питання, що стоять перед Наркомземом України й виникають перед народнім господарством загалом. Комітет склупить у своїй складі найвідатніші с.-г. наукові сили республіки.“

(„Комуніст“.)

Жидівська республіка на Україні.

Жидівський „Нови Дасенік“, який виходить в Кракові, повідомляє 21. п. м., що на конференції „Озет“ в Москві голова Союзу рад — Калінін — виголосив промову, присвячену жидівській справі. Він сказав, що радянська Росія дає можливість розвитку всім націям і жидам, як окремій народності. А що не мають жиди своєї власної національної території, то вони її матимуть в Росії. Вони не потребують емігрувати до Палестини ні до Америки, а лиш заселяючи ті простори, які одвія їм більшовицький уряд. Ті простори, як згадує вже, знаходяться в денде, а власне на Україні. Це Херсонщина і Таврія над Чорним і Азовським морем, де жидівські хдопи і поселені незабаром творитимуть окрему територіальну одиницю. Цьому наміше навіть зріст антисемітизму на Україні, більший чим за царату, бо антисемітизм — на думку Калініна — шириться головю лиш серед інтелігенції і не зачіпає народних мас селян і робітників. Закиди Українці, будімо жидівська колонізація кривдять їх, є неспійні, бо Українці малоюни самі не знають де шкода, а де пожиток. А уряд що зачав, те й буде кінчити. Буде далі заселявати приморську полосу жидами, хочби навіть без жидівських заграничних капіталів. Тоді робитиме уряд сам, по змозі власних сил.

Однак ми певні, що побоювання Калініна за жидівські капітали не тільки його риторична фігура. Коли тільки більшовицький уряд стоїть твердо і непохитно на цьому, що український народ треба виселювати на Сибір, а його землі роздавати жидам, то вже й за гроші нічого журитися. Дадуть їх ті, які підтримують цей плян не віднині. Та біда в тому, що в цій справі прийде до голосу й український народ і він докаже, чи Калінін має слушність чи ні.

жнього не наллеш і що навіть великий талант потрібіє соків, з яких міг би черпати сили до свого розвитку. Чи справді легко удосконалити творчість організованих письменників? — питається він. „Чи є засновки для серйозної праці письменника над собою? І чи не треба спочатку розвіяти атмосферу літературного протекціонізму, що молодого автора псує?... Отже — вибагливість критики, підвищення технічних вимог, уважне переосновання поданого до друку матеріалу!“... „Ми повинні широко і ґрунтовно зазнайомитись з культурним багатством інших народів, з усім, що може поширити і запліднити наш власний досвід. Ми повинні засвоїти найвищу культуру нашого часу не тільки в її останніх вислідах, а в її основах, бо без розуміння основ ми лишимося „вічними учнями“, які ніколи не можуть з учителями зрівнятися“. І врешті: „А що саме взяти з величезного досвіду західних літератур? Ясно — в сьє досвід“.

Діло не в тім, чи це велика нова правда. Навіть не в тім, чи сучасна пролетарська або буржуазна література має дані, щоби таким досвідом покористуватись. Уся дискусія має незвичайну вагу, як позначка зростаючої свідомости в нашій критиці: що письменства та мистецтва не можна годувати як армію, ні вирізувати кравецькими ножицками для зжитку партійних мундирів. Та не гадайте, що така дискусія — доказ слабости літературного руху на Україні. Навпаки: вона є найкра-